

Réttur þinn

mikilvægar upplýsingar
fyrir innflytjendur á Íslandi

Ваші права

Важлива інформація для
іммігрантів в Ісландії

Ísenska

Ukraínska

Réttur þinn

mikilvægar upplýsingar fyrir innflytjendur á Íslandi

Bæklingur þessi er útgefinn af Jafnréttisstofu og styrktur af áætlun Evrópusambandsins um réttindi, jafnrétti og borgararétt. Hann er ætlaður innflytjendum á Íslandi en hentar öllum sem vilja fræðast um jafnrétti á Íslandi og réttindi og skyldur fólks. Texti bæklingins er unninn af Stígamótum í samvinnu við Jafnréttisstofu, velferðaráðuneytið, Útlendingastofnun, W.O.M.E.N. in Iceland, Lögregluna á höfuðborgarsvæðinu, mannréttindaskrifstofu Reykjavíkurborgar, Kvennaathvarfið, Mannréttindaskrifstofu Íslands og Fjölmeningarsetur.

1. útgáfa 2024

Co-funded by the Rights,
Equality and Citizenship (REC)
Programme of the European Union

Þetta verkefni er styrkt af áætlun Evrópusambandsins um réttindi, jafnrétti og borgararétt (Rights, Equality and Citizenship Programme 2014-2020). Efni þessarar útgáfu er birt á ábyrgð Jafnréttisstofu og endurspeglar ekki afstöðu eða skoðun framkvæmdastjórna Evrópusambandsins.

© **Jafnréttisstofa**

Borgum við Norðurslóð - 600 Akureyri

Sími: 460 6200

Netfang: jafnretti@jafnretti.is - Vefslóð: www.jafnretti.is

Reykjavík 2024

Hönnun/prentun: Prentmet Oddi, umhverfsvottuð prentsmiðja

ISBN 978-9935-428-64-6

ISBN 978-9935-428-65-3

Ísl-úkraínska, pr. útg (1. útg.)

Ísl-úkraínska, rafr. útg (1. útg.)

Титульна сторінка: Цю брошуру опубліковано Управлінням з питань рівності за фінансової підтримки Програми ЄС з прав, рівності та громадянства на 2014–2020 роки. Вона призначена для іммігрантів в Ісландії та інших осіб, які бажають дізнатися про рівність, права та обов'язки в Ісландії. Текст підготовлено освітньо-консультаційним центром Stígarnót для постраждалих від сексуального насильства та жорстокого поводження в співпраці з Управлінням з питань рівності, Міністерством соціального забезпечення, Управлінням у справах імміграції, Спільнотою жінок різних культур та етнічної приналежності (WOMEN в Ісландії), поліцією міста Рейк'явік, Управлінням з прав людини міста Рейк'явік, Ісландським центром захисту прав людини, Жіночим прихистком і Мультикультурним інформаційним центром.

1-е видання, 2024 р.

Inngangur

Í þessum bæklingi er að finna ýmsar upplýsingar um íslenskt samfélag og íslenskt réttarkerfi, s.s. um jafnan rétt og jafna stöðu kynja, dvalarleyfi, skilnað, forsjármál, umgengnisrétt, fjármál og ofbeldi. Hér er einnig að finna upplýsingar um hvar er hægt að fá aðstoð.

Jafnrétti kynja – jafnrétti allra

Samkvæmt lögum hafa allir fullorðnir einstaklingar á Íslandi sömu réttindi og skyldur óháð kyni, litarhætti, fötlun, kynþætti, þjóðerni, uppruna, trúarbrögðum, lífsskoðunum, efnahag, ætterni, kynhneigð, kynvitund, kyntjáningu, kyneinkennum og stöðu að öðru leyti. „Allir hafa rétt til að stjórna lífi sínu, ráða yfir líkama sínum og afla sér tekna og öllum ber skylda til að sjá fyrir fjölskyldu sinni, annast börnin sín og taka þátt í samfélaginu.“

Kynin eru jöfn, líka innan hjónabands.

Fjármál

Einstaklingar eldri en 18 ára eru fjárráða. Það þýðir að þú ræður yfir tekjum þínum og eignum, getur átt bankareikning á þínu nafni sem þú hefur umráðarétt yfir og aðrir hafa ekki aðgang að. Þú ákveður í hvaða banka þú átt reikning.

Ekki skrifa undir nein gögn án þess að vera viss um að þú skiljir innihald þeirra og vitir hvaða skuldbindingar felast í undirskriftinni. Gott er að fá hlutlausan aðila til að fara yfir efni gagnanna.

Samkvæmt lögum eru launin þín lögð inn á þinn eigin bankareikning og þú átt að fá launaseðil í hvert skipti sem þú færð útborgað. Þú borgar skatta af launinum þínum en persónuafsláttur kemur til frádráttar á móti.

Félagsgjöld í stéttarfélag eru dregin af launum þínum, yfirleitt í kringum 1%. Þú getur leitað upplýsinga um réttindi þín og skyldur á vinnu- markaði hjá stéttarfélaginu þínu, þér að kostnaðarlausu. Þar er einnig hægt að sækja um styrki vegna ýmiss konar heilbrigðisþjónustu, til að fara á námskeið, fyrir líkamsrækt og fleiru.

Вступ

Ця брошура містить корисну інформацію про ісландське суспільство та ісландську систему правосуддя, зокрема про гендерну рівність і рівний статус, дозвіл на проживання, розлучення, питання опіки, питання щодо прав доступу до дітей, фінансові питання та насильство. Вона також містить інформацію про те, куди звернутися по допомогу.

Гендерна рівність — рівність для всіх

Відповідно до закону, всі дорослі в Ісландії мають однакові права та обов'язки, незалежно від статі, кольору шкіри, інвалідності, раси, національної приналежності, походження, релігії, поглядів на життя, фінансового стану, сексуальної орієнтації, гендерної ідентичності, гендерного самовираження, інтерсексуальності чи будь-якого іншого статусу. Це передбачає право контролювати власне життя та тіло, отримувати власний прибуток, а також обов'язок забезпечувати сім'ю, піклуватися про дітей та брати участь у суспільному житті.

Крім того, чоловіки та жінки рівні в шлюбі.

Фінансові питання

Особи віком від 18 років є фінансово спроможними. Це означає, що ви контролюєте свої доходи та активи, можете мати банківський рахунок на своє ім'я, доступ до якого та керування яким можете здійснювати лише ви. Ви вирішуєте, в якому банку мати рахунок.

Не підписуйте жодних документів, якщо ви не розумієте ані їхній зміст, ані зобов'язання, які ви будете нести після підписання. Бажано проконсультуватися з неупередженою особою, яка може переглянути документи та роз'яснити їхній зміст.

Відповідно до закону, заробітна плата перераховується на ваш особистий банківський рахунок. Крім того, щоразу після виплати заробітної плати ви маєте отримати розрахунковий листок. Ви сплачуєте податки, а натомість отримуєте особисті податкові пільги.

Членські внески, які зазвичай становлять близько 1 %, вираховуються з вашої заробітної плати. Ви можете безкоштовно звернутися до профспілки за інформацією та порадами щодо своїх прав та обов'язків на ринку праці. Ви також можете подати заявку на відшкодування витрат на різні медичні послуги, курси, членські внески в спортзал та інші витрати.

Іноді люди приїжджають до цієї країни через посередників, які потім вимагають відшкодування понесених витрат, часто з високими відсотками. Якщо ви опинилися в такій ситуації, зверніться за

Stundum kemur fólk til landsins fyrir milligöngu annars aðila sem síðan krefur það um greiðslu vegna kostnaðar, oft með háum vöxtum. Ef þú ert í þeirri stöðu skaltu leita ráðgjafar t.d. hjá þínu stéttarfélagi, félagsþjónustu í þínu sveitarfélagi eða lögreglu. Einnig veitir Mannréttindaskrifstofa Íslands lögfræðiráðgjöf fyrir innflytjendur. Að gera fólki upp skuld og neyða það til að vinna upp í hana er dæmi um mansal og með öllu ólöglegt.

Hjónaband

Á Íslandi hefur fólk rétt til að velja sér maka óháð kyni eða kynhneigð. Ekki er hægt að skylda fólk til að ganga í hjónaband og leyfilegt er að búa saman án þess að ganga í hjónaband. Hjónabandi fylgja ýmis réttindi, s.s. samsköttun og erfðaréttur. Einungis er löglegt að vera í einu hjónabandi á hverjum tíma. Upplýsingar um hjúskap má nálgast hjá Þjóðskrá Íslands (www.thjodskra.is). Hjón taka sameiginlegar ákvarðanir varðandi málefni fjölskyldunnar og hvorugur aðilanna ræður yfir hinum. Framfærsluskylda er milli einstaklinga í hjónabandi og þeir bera sameiginlega ábyrgð á rekstri heimilisins. Hjón skulu, miðað við getu og aðstæður hvors einstaklings um sig, leggja fé til heimilishalds og til að mæta þörfum maka og barna. Framlag til heimilis þarf þó ekki að vera í formi peninga, vinnuframlag til heimilis eða annar stuðningur við fjölskyldu telst sambærilegt framlag og fjármunir.

Hjónaskilnaður

Þú sækir um skilnað hjá sýslumanni í því umdæmi sem þú býrð. Þú getur fengið skilnað hvort sem maki þinn vill hann eða ekki. Oftast er fyrst gefið leyfi til skilnaðar að borði og sæng og síðan er hægt að fá lögskilnað ári síðar. Séu hjón sammála um að sækja um lögskilnað er hann veittur að sex mánuðum liðnum en óska þarf sérstaklega eftir því. Hafi ofbeldi eða framhjáald átt sér stað er hægt að sækja um lögskilnað strax.

Sáttavottorð

Hjón sem fara með forsjá barna undir 18 ára aldri þurfa að leita sátta hjá presti eða forstöðumanni löggilts trúfélags tilheyri þau slíku félagi hér á landi. Ef hjón eru í sitt hvoru trúfélaginu eða ef annað þeirra eða bæði eru utan trúfélaga er leitað sátta hjá sýslumanni eða dómara eftir því hvar skilnaðarmálið er til meðferðar. Sáttavottorð mega ekki vera

консультацією, наприклад, до своєї профспілки, соціальних служб або поліції свого міста. Ісландський центр захисту прав людини також надає юридичні консультації іммігрантам. Приписування комусь боргу і змушування відпрацьовувати такий борг — це ознака торгівлі людьми та протизаконних дій.

Шлюб

В Ісландії люди мають право вибирати, з ким одружуватися, незалежно від їхньої статі або сексуальної орієнтації. Ніхто не може бути примушений до шлюбу, при цьому люди можуть жити разом, не перебуваючи в шлюбі. Шлюб встановлює різні права, зокрема право на спільне оподаткування та успадкування. Закон передбачає одночасне перебування лише в одному шлюбі. Інформація про шлюб доступна на вебсайті Національного реєстру (www.thjodskra.is). Обидві сторони подружжя приймають рішення щодо сімейних справ, і жоден з них не може керувати діями іншого. Вони обидва зобов'язані підтримувати один одного фінансово та нести спільну відповідальність за утримання домогосподарства. Обидві сторони, відповідно до своїх можливостей та обставин, повинні докладати зусилля щодо утримання домогосподарства, а також задовольняти потреби одне одного та дітей. Внесок в утримання домогосподарства не обов'язково має бути у вигляді грошей. Це може бути робота в домогосподарстві або інша підтримка сім'ї.

Розлучення

Заяву на розлучення необхідно подавати районному уповноваженому. Ви можете розлучитися незалежно від бажання іншої сторони подружжя. Зазвичай, спершу видається дозвіл на окреме проживання, а розлучення відбувається через рік. Розлучення може бути надано через шість місяців після початку окремого проживання, якщо обидві сторони погодяться подати заяву на розлучення в цей час. Але на це має бути окремий запит. Можна подати заяву на негайне розлучення, якщо ваш чоловік (жінка) зраджував(-ла) або застосовував(-ла) насильство щодо вас або дітей, які проживають у вашому домогосподарстві.

Свідоцтво про примирення

Коли пара опікується дітьми віком до 18 років, їм слід усе врегулювати через священника або представника законного релігійного об'єднання, якщо подружжя належить до такого об'єднання в Ісландії. Якщо пара належить до різних релігійних об'єднань або хтось один чи обидва не належать до жодного релігійного об'єднання, по врегулюванні слід звернутися до районного уповноваженого або судді, залежно від того, де розглядається справа про розлучення. Свідоцтво про примирення слід отримати не пізніше, ніж через 6 місяців з моменту подання заяви про розлучення. Якщо в подружжя немає дітей, або є діти старші за 18

eldri en sex mánaða þegar sótt er um skilnað. Eigi hjón engin börn eða eingöngu börn sem eru orðin eldri en 18 ára þurfa þau ekki sáttavottorð. Í sáttavottorði kemur fram að prestur, forstöðumaður trúfélags, sýslumaður eða dómari hafi reynt að sætta hjón en ekki tekist.

Skilnaðarleyfi útgefið af sýslumanni

Til að sýslumaður geti gefið út leyfi til skilnaðar að borði og sæng þurfa hjón að gera skriflegt samkomulag um skiptingu eigna og skulda. Samkvæmt lögum skiptast eignir jafnt milli hjóna við skilnað, nema séreignir (t.d. vegna kaupmála), en hvort um sig ber ábyrgð á sínum skuldum, s.s. námslánnum. Það þýðir að hvor einstaklingur tekur þær skuldir sem hann er ábyrgur fyrir og helming sameiginlegra skulda, t.d. vegna sameiginlegs greiðslukorts.

Hafi hjón ekki komist að samkomulagi um forsjá þarf að leggja fram staðfestingu á því að annað þeirra hafi höfðað forsjármál fyrir dómi til að sýslumaður geti gefið út leyfi til skilnaðar að borði og sæng. Nánari upplýsingar er að finna á: www.syslumenn.is.

Skilnaður fyrir dómi

Mæti annað hjóna ekki til sýslumanns eða neiti að skilja þarf að ganga frá málinu fyrir dómstólum. Æskilegt er að ráðinn sé lögmaður til að flytja málið fyrir dómi (fólk má flytja málið sjálf). Eignaskiptasamningur eða úrskurður héraðsdóms um opinber skipti á búinu þarf þá að liggja fyrir en skiptastjóri sér um skiptingu eigna og skulda og tekur ákvarðanir um aðrar ráðstafanir sem falla undir hans valdssvið. Opinber skipti eru þegar dómari ákveður að skiptaráðandi skipti bú, t.d. við skilnað, eða dánarbúi. Til að ganga megi frá skilnaði fyrir dómi, þarf bú, að hafa verið tekið til opinberra skipta. Ef ekki er samkomulag um forsjá barna má reka skilnaðarmálið og forsjármálið sameiginlega.

років, свідоцтво про примирення не потрібно. У свідоцтві священик або представник релігійного об'єднання засвідчує, що спроби примирення були безуспішними.

Дозвіл на окреме проживання, виданий районним уповноваженим

Щоб районний уповноважений видав дозвіл на окреме проживання, подружжя має підписати угоду про розподіл заборгованості та активів. Відповідно до ісландського законодавства, при розлученні активи розподіляються між подружжям порівну, за винятком окремих активів (наприклад, за шлюбним договором). Проте кожна особа відповідає за свій власний борг, наприклад студентські кредити. Це означає, що ви відповідаєте лише за власний борг і половину будь-якого спільного боргу, наприклад боргу за спільною кредитною картою.

Якщо сторони не домовилися про опіку, необхідно надати в суд підтвердження того, що жодна зі сторін не подала позов про опіку, щоб районний уповноважений видав дозвіл на окреме проживання. Додаткова інформація: www.syslumenn.is.

Розлучення за рішенням суду

Якщо будь-яка зі сторін не з'являється на зустрічі з районним уповноваженим або відмовляється розлучатися, справа має бути передана до суду. Бажано найняти для себе адвоката (ви також можете представляти свої інтереси). Необхідно надати договір про поділ майна або ухвалу районного суду про публічний поділ майна. Для здійснення нагляду за розподілом активів і заборгованості та прийняття відповідних рішень призначається ліквідатор. Публічний поділ майна відбувається за рішенням судді, яке дозволяє ліквідатору здійснити поділ майна, наприклад, після розлучення або у випадку успадкування. Щоб розлучення було врегульовано в суді, необхідно підтвердити, що майно підлягає публічному поділу. Якщо немає угоди про опіку над дітьми, справа про розірвання шлюбу та опікунство може розглядатися спільно.

Það er refsivert samkvæmt íslenskum lögum að neyða einhvern, af hvaða kyni sem er, til að ganga í hjónaband. Einstaklingar hafa verið neyddir til að ganga í hjónaband eða eru að reyna að losna úr nauðungarhjónabandi, geta fengið ráðgjöf og aðstoð hjá Bjarkarhlíð, Bjarmahlíð, Sigurhæðum, félagsþjónustu sveitarfélags, lögreglunni, Mannréttindaskrifstofu Íslands, Kvennaathvarfinu í Reykjavík eða Akureyri, Kvennaráðgjöfinni og Fjölmenningssetri. Sama gildir um einstaklinga sem hafa verið er beittir ofbeldi af maka sínum, sambýlisaðila, kærasta/u eða öðrum nákomnum. Sjá kaflann um ofbeldi.

Sambúð

Fólk getur skráð sig í sambúð og notið ýmissa réttinda sem því fylgja s.s. samsköttunar. Þegar fólk er í sambúð á það hvort um sig þær eignir og skuldir sem það er skráð fyrir og sameiginlegar eignir skiptast milli þeirra við sambúðarslit. Fólk í sambúð erfir ekki hvort annað nema að gerð hafi verið erfðaskrá þar um.

Sambúðarslit

Barnlaust fólk sem slítur sambúð þarf einungis að tilkynna um breytt lögheimili til Þjóðskrár Íslands. Hjá barnafólki er meginreglan sú að forsjá með börnum sé sameiginleg og þarf að tilkynna það til sýslumanns. Ef ekki er samkomulag um forsjá þurfa foreldrar að fara í sátttaferli og leita til dómstóla. Nánari upplýsingar eru að finna í kaflanum um forsjá.

Sé annar aðilinn skráður eigandi allra eða meirihluta eigna getur hinn gert kröfu um hlutdeild í eignamyndun á sambúðartímanum. Þá er metið hversu mikið hvor aðili um sig hefur lagt til við myndun þeirra eigna sem eru til staðar við sambúðarlök. Hafi framlagið verið sambærilegt þá er líklegt að dómari úrskurði að eignir skiptist jafnt milli aðila.

Ісландське законодавство передбачає покарання за примушування до шлюбу людини, незалежно від її статі. Особи, яких примусили взяти шлюб або намагаються вирватися з примусового шлюбу, можуть отримати поради та допомогу від служб для жертв сімейного та гендерного насильства Bjarkarhlíð, Bjarmahlíð, Sigurhæðir, соціальних служб свого муніципалітету, поліції, Ісландського центру захисту прав людини, Жіночого прихистку в Рейк'явіку чи Акурейрі, Жіночого консультативного центру та Мультикультурного інформаційного центру. Те саме стосується осіб, які зазнали насильства з боку іншого члена подружжя, співмешканця, хлопця, дівчини або інших близьких їм осіб. Подробиці див. у розділі про насильство..

Спільне проживання

Партнери можуть зареєструвати спільне проживання, щоб отримати різні права, зокрема право на спільне оподаткування. Коли люди живуть разом, кожен із них володіє активами та несе відповідальність за власний борг, а після припинення спільного проживання спільні активи розподіляються між ними. Коли помирає один із партнерів, які проживають разом, інший не має прав на спадщину, якщо не було складено заповіту, в якому цього партнера названо бенефіціаром.

Припинення спільного проживання

Бездітній парі, яка припиняє спільне проживання, потрібно лише зареєструвати в Національному реєстрі нове законне місце проживання. Для пар із дітьми спільна опіка є основним правилом після припинення спільного проживання, тому слід повідомити районного уповноваженого про домовленості щодо опіки. Якщо є розбіжності щодо опіки, батьки повинні пройти процес примирення, а в разі невдачі справа має бути передана до суду. Див. далі: розділ про опікуєнство.

Якщо одна сторона зареєстрована як власник всіх або більшості активів, інша сторона може пред'явити вимогу на частку активів, набутих протягом періоду спільного проживання. Це означає, що після припинення спільного проживання проводиться оцінка внеску кожного партнера в майно протягом періоду спільного проживання. Якщо внесок був рівним, цілком імовірно, що суддя постановить, що активи мають бути розділені між сторонами порівну.

Pungun

Gangir þú með barn ber þér að fara í mæðraeftirlit á heilsugæslustöð eða heilbrigðisstofnun, en fyrsta viðtal fer venjulega fram í kringum 10. til 12. viku meðgöngu. Ef einhverjar spurningar vakna eða ef þörf er á ráðgjöf varðandi meðgönguna er hægt að fá viðtal hjá heimilislækni eða ljósmóður í mæðravernd fyrr. Gott er að bóka tíma þegar ljóst er að viðkomandi er barnshafandi. Mæðraeftirlit er þér að kostnaðarlausu, sex mánuðum eftir skráningu í Þjóðskrá Íslands. Mörgum finnst gott að hafa einhvern með sér í mæðraeftirlit, s.s. hitt foreldrið.

Verðir þú barnshafandi en viljir ekki eignast barn hefur þú aðgang að þungunarrofi fram að lokum 22. viku þungunar. Þungunarrof skal þó ætíð framkvæmt eins fljótt og auðið er og helst fyrir lok 12. viku þungunar. Áður en þungun er rofin áttu kost á fræðslu og ráðgjöf læknis, hjúkrunarfræðings, ljósmóður og félagsráðgjafa, eftir því sem þörf krefur. Eftir þungunarrof áttu kost á stuðningsviðtali. Hægt er að velja milli þess að fara í aðgerð eða nota lyf til að koma af stað ferli sem líkist náttúrulegu fósturláti. Þungunarrof kostar ekkert ef þú ert skráð/ur í íslenska heilbrigðiskerfið (það gerist 6 mánuðum eftir að einstaklingur hefur skráður lögheimili í Þjóðskrá Íslands en strax ef hann er EES-borgari og hefur lagt fram gilt vottorð frá heimalandi, (t.d. E-104). Til að pantta tíma eða fá frekari upplýsingar er best að hringja í kvennadeild Landspítalans í síma 543 3600 eða hafa samband við heilsugæslu.

Öll ráðum við sjálf yfir líkama okkar. Það er ákvörðun hvers og eins hvort gengið sé með barn eða þungunin rofin. Í apótekum er hægt að kaupa pillu til að taka eftir samfarir til að koma í veg fyrir þungun. Hægt er að fá upplýsingar um getnaðarvarnir hjá heimilislækni eða á heilsugæslustöð.

Þekkt er að ofbeldi í samböndum geti hafist eða aukist á meðgöngu. Verðir þú fyrir ofbeldi á meðgöngu er mikilvægt að leita aðstoðar í Kvennaathvarfinu, í Bjarkarhlíð, Bjarmahlíð, Sigurhæðum eða hjá lækni, hjúkrunarfræðingi eða ljósmóður í mæðraeftirliti.

Вагітність

Якщо ви чекаєте дитину, ви можете пройти допологове обстеження в найближчій медичній клініці або закладі охорони здоров'я. Зазвичай, перше обстеження роблять приблизно на 10–12-му тижні вагітності. Якщо у вас виникли запитання або вам потрібна консультація щодо вагітності, можете раніше записатися на прийом до лікаря-гінеколога або акушерки. Бажано зателефонувати та записатися на прийом незабаром після того, як дізнаєтеся про вагітність. Медичне обслуговування вагітних здійснюється безкоштовно через шість місяців після реєстрації вашого законного місця проживання в Національному реєстрі. Багатьом подобається брати когось із собою на прийом до лікаря-гінеколога, наприклад іншого з батьків.

Якщо ви завагітніли і не бажаєте мати дитину, можете подати запит на переривання вагітності до кінця 22-го тижня вагітності. Переривання вагітності завжди слід проводити якомога швидше і бажано до кінця 12-го тижня вагітності. Перед перериванням вагітності ви отримаєте інформацію та поради від лікаря, медсестри, акушерки та соціального працівника, якщо це необхідно. Після переривання вагітності у вас є можливість пройти співбесіду для підтримки. Ви можете вибрати хірургічне втручання або медикаментозний аборт, подібний до абортів з природних причин. Переривання вагітності є безкоштовним, якщо ви зареєстровані в ісландській системі охорони здоров'я (це відбувається після легального проживання в Ісландії протягом 6 місяців, або якщо ви є громадянином ЄЄЗ і надали дійсне свідоцтво своєї країни, наприклад, E-104). Щоб записатися на прийом або отримати додаткову інформацію, зателефонуйте до відділення акушерства та гінекології Landspítali за номером телефону 543 3600 або зверніться до найближчої медичної клініки.

Кожна людина має право на власне тіло і може самостійно вирішувати, народжувати дитину чи переривати вагітність. Препарати, які слід приймати після статевого акту для запобігання вагітності, продаються в аптеках. Інформацію про контрацепцію можна отримати в сімейного лікаря або в медичній клініці.

Відомо, що насильство в інтимних стосунках може починатися або загострюватися під час вагітності. Якщо ви зазнаєте насильства під час вагітності, обов'язково зверніться по допомогу до Жіночого прихистку, який працює в Bjarkarhlíð, Vjarmahlíð, Sigurhæðir, або до лікаря, медсестри чи акушерки з допологового догляду.

Heimilisofbeldi

Heimilisofbeldi er ofbeldi sem einstaklingur verður fyrir af hálfu einhvers sem er honum nákominn, skyldur eða tengdur, eins og maki, fyrrverandi maki, barn, foreldri, barnsfaðir, barnsmóðir, systkini eða forsjáradili. Heimilisofbeldi getur verið líkamlegt, andlegt ofbeldi, fjárhagslegt, kynferðislegt eða stafrænt auk ýmiss konar hegðunar sem felur í sér ógnun, hótun, stjórnun og/eða þvinganir. Þolandi og gerandi þurfa hvorki að búa saman né vera gift til að ofbeldið flokkist sem heimilisofbeldi. Heimilisofbeldi þarf heldur ekki að vera bundið við heimili geranda eða brotþola.

Oft eiga einstaklingar sem búa við heimilisofbeldi erfitt með að gera sér grein fyrir því. Hér er listi sem getur hjálpað þér að átta þig á hvort þú býrð við heimilisofbeldi eða ekki.

Á eitthvað af eftirtöldu við um maka þinn?

- Óttastu hann undir einhverjum kringumstæðum?
- Er hann uppstökkur, skapbráður og/eða fær bræðiköst?
- Verður hann auðveldlega reiður undir áhrifum áfengis?
- Reynir hann að koma í veg fyrir að þú farir þangað sem þú vilt fara eða að þú stundir vinnu, skóla eða áhugamál?
- Fylgist hann með þér hvar og hvenær sem er?
- Ásakar hann þig sífellt um framhjáald?
- Gagnrýnir hann þig, vini þína og/eða fjölskyldu?
- Ásakar hann þig stöðugt og/eða gefur í skyn að ekkert sem þú gerir sé rétt eða nógu vel gert?
- Segir hann að "eitthvað sé að þér", t.d. að þú sért geðveik/ur/t?
- Gerir hann lítið úr þér fyrir framan aðra?
- Hefur hann yfirráð yfir fjármálum ykkar og krefst skýringa á hverri krónu?
- Eyðileggur hann persónulegar eigur þínar af ásettu ráði?
- Hrópar hann á þig eða öskrar á þig eða börnin?
- Ógnar hann þér með svipbrigðum, hreyfingum eða bendingum?
- Hótar hann að skaða þig, börnin eða aðra þér nákomna?
- Þvingar hann þig til kynlífs?
- Hefur hann ýtt við þér, hrint þér, slegið til þín eða slegið/barið þig eða börnin?

Домашнє насильство

Домашнє насильство — це насильство, якого особа зазнає з боку іншої особи, з якою вона перебуває в інтимних стосунках або є родичем, наприклад члена подружжя, колишнього члена подружжя, дитини, одного з батьків, батька чи матері їхньої дитини (дітей), брата чи сестри, опікуна. Домашнє насильство може бути фізичним, психологічним, фінансовим, сексуальним, кібер- або цифровим, а також може мати форми залякування, погроз, контролю та/або примусу. Злочинець і жертва не обов'язково мають жити разом, щоб поведінка підпадала під визначення домашнього насильства. Домашнє насильство також не обмежується будинком злочинця або жертви.

Людям, які зазнають домашнього насильства, часто важко усвідомити свою ситуацію. Ось список, який може допомогти вам зрозуміти, чи зазнаєте ви домашнього насильства.

Чи стосується щось із наведеного нижче вашого чоловіка (дружини)?

- Чи боїтеся ви його (її) за будь-яких обставин?
- Він (вона) дратівливий(-а), запальний(-а) та (або) має напади люті?
- У нього (неї) швидко змінюється настрій під впливом алкоголю?
- Чи намагається він (вона) перешкодити вам піти туди, куди ви хочете піти: на роботу, до школи чи займатися улюбленим заняттям?
- Він (вона) стежить, коли ви приходите та йдете?
- Він (вона) постійно звинувачує вас у невірності?
- Він (вона) критикує вас, ваших друзів та (або) вашу сім'ю?
- Він (вона) постійно звинувачує вас у тому, що ви все робите неправильно чи погано?
- Він (вона) говорить вам, що з вами «щось не так», навіть що ви «божевільні»?
- Чи принижує він (вона) вас перед іншими?
- Чи контролює він (вона) ваші фінанси та вимагає пояснень за кожну витрачену крону?
- Він (вона) навмисно знищує ваші особисті речі?
- Він (вона) кричить на вас або дітей?
- Чи погрожує він (вона) вам, використовуючи міміку, рухи або жести?
- Чи погрожує він (вона) заподіяти шкоду вам, дітям або близьким?
- Чи змушує він (вона) вас займатися сексом?
- Він (вона) штовхає чи б'є вас або дітей?

Börn sem búa við ofbeldi glíma flest við margþættan vanda. Þótt börn verði ekki sjálf fyrir ofbeldi, eða séu beint vitni að því, getur það haft alvarlegar afleiðingar fyrir þau. Ofbeldi á heimilinu eykur líkurnar á félagslegum vandamálum, námsvanda, hegðunarvanda, kvíða og vanda við að mynda tengsl hjá börnum sem þar búa. Margir foreldrar eða forráðamenn halda að þeir geti leynt ofbeldinu fyrir börnunum en það er sjaldnast raunin. Börn verða oft óbeint vitni að ofbeldi, t.d. þegar þau heyra hvað gerist í næsta herbergi, taka eftir ummerkjum ofbeldisins á heimilinu eða skynja spennu og vanlíðan foreldra sinna.

Ef þú býrð við ofbeldi getur þú leitað til 112, Kvennaathvarfsins, félagsþjónustu, Bjarkarhlíðar, Bjarmahlíðar, Sigurhæða eða Afslins. Það er mikilvægt að kalla til lögreglu og fara á slysadeild eða til læknis til að fá áverkavottorð ef það á við. Öll slík tilvik eru skráð og það getur meðal annars skipt máli varðandi framlengingu dvalarleyfis eftir skilnað að hægt sé að sýna fram á að viðkomandi hafi búið við ofbeldi. Nánari upplýsingar er að finna í kaflanum um dvalarleyfi.

Opið er allan sólarhringinn í Kvennaathvarfi í Reykjavík og á Akureyri og þar geta konur búið tímabundið, einar eða með börnum sínum, eða komið þangað í viðtöl. Konur geta leitað þangað hvort sem þær hafa orðið fyrir líkamlegu eða andlegu ofbeldi og eins ef þeim hefur verið hótáð ofbeldi. Í Kvennaathvarfi í Reykjavík og á Akureyri er boðið upp á aðstoð við næstu skref, t.d. að leita til lögreglu, læknis og félagsþjónustu. Dvöl þar er ókeypis og fá konur og börn mat og aðrar nauðsynjar. Fengin er aðstoð túlks þegar þess þarf.

Nauðgun og annað kynferðisofbeldi í hjónabandi, sambúð eða ástarsambandi er refsivert. Maki þinn á ekki rétt á kynmökum, kynmök þurfa alltaf að vera með samþykki.

Kynferðisofbeldi

Kynferðisofbeldi er þegar einstaklingur er fenginn til kynferðislegra athafna gegn vilja sínum eða án samþykkis eða þegar kynferðislegum athugasemdum eða /athöfnum er beint að einstaklingi í óþökk hans.

Більшість дітей, які зазнають насильства, мають різні проблеми. Навіть якщо вони не є жертвами насильства або його свідками, це все одно може сильно вплинути на них. Діти, які стикаються з домашнім насильством, мають підвищений ризик виникнення соціальних проблем, проблем із навчанням, поведінкою, тривожністю та прив'язаністю. Багато батьків і опікунів вважають, що вони можуть приховати насильство від дітей, але це рідко вдається. Діти часто зазнають насильства опосередковано, наприклад, коли чують, що відбувається в сусідній кімнаті, бачать ознаки насильства вдома або відчувають напругу та неприємні почуття між батьками.

Якщо ви перебуваєте стосунках, де має місце насильство, ви можете зателефонувати на номер 112, звернутися до Жіночого прихистку, соціальних служб, Bjarkarhlíð, Bjarmahlíð, Sigurhæðir або Aflið. Важливо зателефонувати в поліцію та піти до відділення невідкладної допомоги або до лікаря, щоб отримати медичну довідку про отримані травми, якщо це можливо. Це може бути важливо для продовження дозволу на проживання після розлучення, оскільки всі випадки реєструються. Див. розділ про дозвіл на проживання.

Жіночий прихисток у Рейк'явіку та Акурейрі працює цілодобово. Жінки можуть тимчасово залишатися там самі або зі своїми дітьми, або поїхати туди на співбесіду. Жінки можуть звертатися по допомогу до прихистку незалежно від того, чи зазнавали вони психологічного насильства та чи погрожували їм насильством. Жіночий прихисток у Рейк'явіку та Акурейрі допомагає здійснити подальші кроки, зокрема звернення до поліції, лікаря та соціальних служб. Перебування там безкоштовне. Жінок і дітей забезпечують харчуванням та іншими предметами першої необхідності. У разі потреби надається допомога перекладача.

Зґвалтування та сексуальне насильство в шлюбі, під час спільного проживання або в інтимних стосунках караються законом. Ваш чоловік (дружина) не має права на статевий акт, це залежить від вашої згоди.

Сексуальне насильство

Сексуальне насильство має місце, коли особу змушують вчиняти сексуальні акти проти її волі або коли проти неї спрямовані неспровоковані та небажані зауваження чи поведінка сексуального характеру. Сексуальне насильство — це не тільки застосування фізичної сили, але й небажана сексуальна поведінка з контактом або без нього. Кібер- або цифрове насильство також є формою сексуального насильства.

Kynferðisofbeldi er ekki eingöngu líkamleg valdbeiting heldur einnig óumbeðin og óviðeigandi kynferðisleg hegðun með eða án snertingar. Stafrænt ofbeldi getur einnig verið dæmi um kynferðisofbeldi.

Neyðarmóttaka fyrir þolendur kynferðisofbeldis

Á Íslandi eru starfræktar tvær neyðarmóttökur fyrir fólk sem hefur verið beitt kynferðisofbeldi eða gerð tilraun til þess. Önnur á bráðadeild Landspítala háskólasjúkrahúss í Fossvogi og hin á slysadeild Fjórðungssjúkrahússins á Akureyri. Hægt er að hringja á undan sér og tilkynna komu sína.

Nauðgun

Nauðgun er þegar einhver hefur samræði eða önnur kynferðismök við manneskju án samþykkis hennar. Nauðgun felst í því að einstaklingur neyðir annan einstakling til kynferðismaka, hvort sem um er að ræða samfarir eða aðrar athafnir sem tíðkast í kynlífi eða gætu kallast kynferðislegar.

Kynferðisleg áreitni

Kynferðisleg áreitni er þegar einstaklingur beinir kynferðislegum athöfnum, orðum eða myndum að manneskju gegn vilja hennar. Upplifi viðkomandi að um kynferðisofbeldi sé að ræða, er það raunin, því þá hefur verið farið yfir persónuleg mörk viðkomandi.

Stafrænt ofbeldi

Stafrænt ofbeldi felur meðal annars í sér áreitni, fjárkúgun, hótanir, auðkennisþjófnað og dreifingu á persónulegum gögnum, ljósmyndum og myndböndum á netinu án samþykkis viðkomandi.

Vændi

Í íslenskum lögum er vændi skilgreint sem kynferðisofbeldi og er með öllu ólöglegt að kaupa vændi, hafa milligöngu um það og auglýsa það. Það er ekki ólöglegt að vera í vændi og því þarf fólk í vændi ekki að óttast refsingu. Fólk sem er í vændi og/eða hefur hug á að komast út úr því getur fengið aðstoð hjá Bjarkarhlíð, Bjarmahlíð, Sigurhæðum eða Stígamótum.

Відділення невідкладної допомоги для потерпілих від зґвалтувань

В Ісландії є два відділення невідкладної допомоги для людей, які постраждали від сексуального насильства або спроби сексуального насильства. Одне знаходиться в Рейк'явіку, у Landspítali Háskólasjúkrahús (Національна лікарня) у Фоссвогурі, а інше — у Fjórðungssjúkrahús в Акурейрі. Бажано телефонувати заздалегідь для отримання невідкладної допомоги в такому відділенні.

Зґвалтування

Зґвалтування відбувається, коли особа вступає в статевий акт з іншою особою або здійснює іншу форму статевих актів з іншою особою без її згоди. Зґвалтування означає, що особу примушують до статевого акту, незалежно від того, чи є це статевим актом або іншими діями сексуального характеру.

Сексуальні домагання

Сексуальні домагання відбуваються, коли особа спрямовує певні дії, розмови чи зображення сексуального характеру на іншу особу проти її волі. Це є сексуальним насильством, якщо ця особа так це сприймає, оскільки було порушено її особисті кордони.

Кібер- або цифрове насильство

Кібер- або цифрове насильство передбачає переслідування, шантаж, крадіжку та розповсюдження персональних даних, фотографій та клівок в Інтернеті без згоди особи.

Проституція

За ісландським законодавством проституція визначається як сексуальне насильство, а купівля, просування та реклама сексуальних послуг караються законом. Проституція не карається законом, тому людям, які займаються проституцією, не потрібно боятися покарання. Люди, які займаються проституцією або намагаються її кинути, можуть звернутися по допомогу до Bjarkarhlíð, Bjarmahlíð, Sigurhæðir або Stígamtót.

Торгівля людьми

Торгівля людьми — це вербування, перевезення, передача, переховування або отримання людей шляхом погрози силою або її застосування чи інших форм примусу, викрадення, шахрайства, обману, зловживання владою або службовим становищем, або надання чи отримання платежів чи переваг для досягнення згоди особи, яка контролює іншу особу, з метою експлуатації. Експлуатація, серед іншого, включає в себе експлуатацію проституції інших осіб або інші форми

Mansal

Í mansali felst að einstaklingur er fluttur, afhentur, hýstur eða tekinn með ólögumætri nauðung, frelsissviptingu, hótunum eða blekkingum til hagnýtingar í formi kynferðislegrar misnotkunar, nauðungarvinnu eða brottnáms líffæra.

Hafi bágar aðstæður einstaklings leitt til þess að hann sé í vændi, vinni í klámiðnaði eða öðrum kynlífsiðnaði og annar aðili hagnýti sér viðkomandi þá er um mansal að ræða.

Að taka af þér vegabréf eða önnur skilríki til þess að hefta ferða-frelsi þitt eða til að koma í veg fyrir að þú getir gert grein fyrir þér er ólöglegt á Íslandi og refsivert.

Hótanir

Ofbeldisfólk beitir oft hótunum til að kúga. Algengar hótanir sem upp koma á Íslandi gagnvart innflytjendum eru til dæmis þegar íslenskur maki segist geta látið vísa erlendum maka úr landi, ýmist með því að gefa lögreglu eða Útlendingastofnun rangar upplýsingar eða af því að hann eigi vini á þessum stöðum. Önnur algeng hótun snýst um að íslenskt foreldri muni fá forsjá barns eða barna, ýmist vegna þess að hitt foreldrið sé af erlendum uppruna eða vegna þess að yfirvöldum verði tilkynnt að viðkomandi sé óhæfur uppalandi.

Hótanir af þessu tagi eru oft innihaldslausar og settar fram til þess eins að vekja ótta og óöryggi. Rétt er að benda á að í þeim málum sem snúa að réttindum til dvalar á Íslandi, forsjá barna eða einhverju öðru sem opinberum aðilum ber að ákvarða fara opinberir aðilar að lögum, skoða aðstæður og atvik hvers máls fyrir sig og byggja ákvörðun sína á þeim. Niðurstaðan fer því aldrei eftir vilja eða orðum eins einstaklings.

Sumar hótanir eru innihaldslausar og notaðar sem stjórnþæki á meðan aðrar eru refsiverðar. Ef þú ert í vafa getur þú leitað til Mannréttinda-skrifstofu Íslands, Bjarkarhlíðar, Bjarmahlíðar, Sigurhæða, lögreglu eða félagsþjónustu þíns sveitarfélags.

сексуальній експлуатації, примусову працю або послуги, рабство або практику, подібну до рабства, підневільне становище або видалення органів.

Торгівля людьми — це коли вразливе становище особи призводить до того, що вона займається проституцією, працює в порнографічній індустрії чи іншій індустрії сексу, а інша особа використовує її ситуацію.

Конфіскація вашого паспорта чи іншого документа, що посвідчує особу, з метою обмеження вашої свободи пересування або перешкоди підтвердження вашої особи є незаконною в Ісландії та карається законом.

Погрози

Жорстокі особи часто використовують погрози як засіб контролю та пригнічення. Прикладом погроз, які зазвичай використовує жорстокий партнер проти іншого партнера-іноземця, є погроза депортувати одним телефонним дзвінком або надати поліції чи Управлінню в справах імміграції неправдиву інформацію, або скористатися допомогою друзів, які працюють у цих органах. Іншою поширеною погрозою є заява про те, що кривдник отримає опіку над своєю дитиною або дітьми, оскільки вони мають іноземне походження, або що він (вона) поскаржиться в органи влади про невиконання батьківських обов'язків.

Такі погрози часто є необґрунтованими та здійснюються лише для того, щоб викликати страх та відчуття незахищеності. Право залишитися в Ісландії, присудження опіки над дітьми одному з батьків тощо залежить від рішення державних органів, які дотримуються закону, розглядають обставини та суть кожної справи окремо, приймаючи рішення на основі цих факторів. Тому результат ніколи не ґрунтується на побажаннях або претензіях однієї особи.

Деякі погрози є необґрунтованими та використовуються як засіб контролю, тоді як інші погрози фактично караються законом. Якщо у вас виникли сумніви, зверніться за порадою до Ісландського центру захисту прав людини, Bjarkarhlíð, Bjarmahlíð, Sigurhæðir, поліції або соціальних служб у вашому муніципалітеті.

Звернення до поліції з приводу звинувачення

Якщо жертва насильства хоче висунути звинувачення, бажано отримати медичну довідку про нанесені тілесні ушкодження, яку можна отримати в лікаря. У випадках сексуального насильства бажано відвідати відділення невідкладної допомоги для потерпілих від зґвалтувань, де буде прийнято заяву. Ці докази, ймовірно, спростять поліцейське розслідування та скоротять розгляд справи в пенітенціарній системі. Звинувачення висуваються в поліції в тому районі, де відбувся акт (акти) насильства. Поліція повинна розпочати розслідування всіх звинувачення.

Kæra til lögreglu

Ef brotaþoli ætlar að kæra ofbeldi til lögreglu er best að hafa áverka-vottorð en það er hægt að fá hjá lækni. Ef um kynferðisbrot er að ræða er mælt með því að brotaþoli leiti til neyðarmóttöku þar sem tekin er skýrsla af honum. Slík gögn geta styrkt rannsókn lögreglu og stytt ferlið í réttarvörslukerfinu.

Kæur vegna ofbeldis eru lagðar fram hjá lögreglu í því lögreglu-umdæmi þar sem ofbeldið átti sér stað. Lögreglu ber að hefja rannsókn á öllum kærnum og hefst rannsóknin yfirleitt með því að lögregla tekur skýrslu af kæranda. Eftir það tekur réttarkerfið við málinu og er kær-andi þá ekki lengur aðili að máli sínu nema sem vitni. Telji lögreglan ekki tilefni til að hefja rannsókn eða grundvöll til að halda henni áfram, getur hún ákveðið að vísa kæru frá eða fella rannsókn niður en þá ákvörðun má kæra til ríkissaksóknara.

Í kynferðisbrotamálum er lögreglu skylt að tilnefna brotaþola réttar-gæslumann í tengslum við rannsókn málsins óski hann þess. Brota-þola er einnig heimilt að velja sér réttargæslumann sjálfur og taka hann með sér til lögreglu þegar kært er. Brotaþoli greiðir ekki fyrir þjónustu réttargæslumanns. Hlutverk réttargæslumanns er að gæta hagsmuna kæranda og veita honum aðstoð í málinu. Það má líka fara fram á að fá réttargæslumann þegar kært er vegna heimilisofbeldis en í þeim tilvikum metur lögregla hvort hann verði tilnefndur.

Brotaþoli, lögregla eða félagsmálayfirvöld geta óskað eftir nálgunar-banni vegna ofbeldis. Einnig geta sömu aðilar óskað eftir brottvísun af heimili. Nálgunarbann felur í sér að viðkomandi er bannað að koma á tiltekinn stað eða svæði, veita eftirför, heimsækja eða setja sig með öðrum hætti í samband við brotaþola t.d. með tölvupóstsendingum eða með því að senda sms. Með brottvísun af heimili er átt við að einstaklingi sé vísað af heimili sínu eða dvalarstað og honum bannað að koma þangað aftur í tiltekinn tíma. Beiðni um nálgunarbann eða brottvísun af heimili skal beint til lögreglu.

Forsjá barna

Eigir þú börn berðu ábyrgð á velferð þeirra og hefur skyldur gagnvart þeim. Þér ber t.d. að vernda þau gegn andlegu og líkamlegu ofbeldi. Forsjá

чень, яке зазвичай починається з подання заяви потерпілою особою. Щойно поліція опублікує звіт про інцидент (інциденти), починає працювати система кримінального правосуддя, і жертва стає свідком у своїй справі. Якщо поліція не бачить підстав для відкриття або продовження розслідування, вона може прийняти рішення про його припинення. Це рішення може бути передано державному прокурору.

Під час розслідування злочинів сексуального характеру поліція на прохання потерпілої особи має призначити захисника її законних прав. Потерпіла особа може обрати захисника законних прав та прийти з ним до поліції для висування звинувачень. Послуги захисника законних прав є безкоштовними, а його роль полягає в захисті інтересів потерпілої особи та наданні їй допомоги в справі. Запит щодо захисника законних прав також може бути зроблений після подання звинувачення у випадках домашнього насильства або сексуального насильства, але тоді поліція вирішує, призначити захисника чи ні.

Потерпіла особа, поліція або соціальні служби можуть вимагати винесення судової заборони на підставі насильства. Ті самі сторони можуть також вимагати, щоб особу, яка порушує закон, було виселено з її/їхнього дому. Судова заборона означає, що особа не має права з'являтися в певних місцях, переслідувати, відвідувати або будь-яким іншим способом контактувати з іншою конкретною особою, наприклад шляхом надсилання електронних листів або текстових повідомлень. Виселення з помешкання означає, що особу вилучають з її/їхнього помешкання та забороняють повертатися до завершення певного періоду часу. Запит про судову заборону або виселення з помешкання необхідно подати до поліції.

Опіка над дітьми

Якщо у вас є діти, ви несете відповідальність за їхній добробут і маєте зобов'язання перед ними. Зокрема, ви повинні захищати їх від психологічного та фізичного насильства. Опіка передбачає, що ви маєте піклуватися про всі потреби дитини та приймати рішення, наприклад, де дитина житиме, яку школу вона відвідуватиме, на якому інструменті вона вчитиметься грати, яким видом спорту займатиметься тощо. Опіка над дитиною означає, що ви повинні відвідувати батьківські збори в дитячому дошкільному закладі, початковій школі, спортивній школі, музичній школі тощо. Подружні пари та пари, які проживають спільно, мають спільну опіку, і це також є основним правилом після розлучення або припинення спільного проживання. Навіть якщо батьки мають спільну опіку, вони повинні домовитися про те, чиє помешкання буде законним місцем проживання дитини. Якщо один із батьків, який має одноосібну опіку над дитиною, одружується з іншою особою, яка не є одним із батьків дитини, він (вона) може укласти угоду з мачухою або вітчимою про спільну опіку. Те саме стосується випадків, коли спільне проживання між одним із батьків та мачухою або вітчимою зареєстровано в Національному реєстрі протягом наступного року. Якщо батьки, які

Þýðir að þú þarft að sjá fyrir öllum þörfum barnsins og taka ákvarðanir um hvar barnið eigi að búa, í hvaða skóla það eigi að ganga, hvort það læri á hljóðfæri eða stundi íþróttir svo eitthvað sé nefnt. Forsjánni fylgir að þú þarft að mæta á foreldrafundi í leikskóla og skóla barnsins og þar sem barnið stundar íþróttir, tónlistarnám o.s.frv. Sambúðarfólk og hjón sem eiga barn saman hafa sameiginlega forsjá og er það einnig meginreglan við skilnað eða sambúðarslit. Þrátt fyrir að forsjáinn sé sameiginleg, þarf barnið að eiga lögheimili hjá öðru foreldrinu samkvæmt samkomulagi. Foreldri sem fer eitt með forsjá barns síns og gengur í hjónaband með öðrum en hinu foreldrinu, getur tekið ákvörðun um sameiginlega forsjá með stjúpforeldrinu. Sama gildir ef sambúð foreldris og stjúpforeldris hefur verið skráð í þjóðskrá í eitt ár samfleytt. Ef foreldrar með sameiginlega forsjá ná ekki samkomulagi, eftir skilnað eða sambúðarslit, um hvar barnið skuli búa innanlands, hvaða daggæslu, leikskóla og grunnskóla það fari í, hvaða heilbrigðisþjónustu það njóti og hvaða tómsundastarfi það taki þátt í, þá ákveður það foreldri sem barnið á lögheimili hjá um þessi atriði. Ef forsjá er sameiginleg þarf foreldri samþykki hins foreldrisins til að fara með barnið úr landi. Náist ekki samkomulag um utanlandsferð, er hægt að óska úrskurðar sýslumanns.

Séu foreldrar ekki sammála um tilhögun forsjár eða umgengni er þeim skylt að leita sátta áður en krafist er úrskurðar eða höfðað mál um forsjá. Sama gildir ef krafist er dagsekta vegna brota á umgengni. Sýslumaður skal bjóða aðilum sáttameðferð en þeir geta einnig leitað til annarra aðila sem hafa sérþekkingu á sáttameðferð og málefnum barna.

Skipt búseta barns/a

Foreldrar sem fara sameiginlega með forsjá barns án þess að búa saman geta samið um skipta búsetu barns þannig að barnið eigi fasta búsetu hjá þeim báðum. Forsendur þess að semja um skipta búsetu barns eru þær að foreldrar geti komið sér saman um atriði er snúa að umönnun og uppeldi barnsins og að búsetu foreldra sé þannig háttað að barnið sæki einn skóla eða leikskóla og eigi frjálstan og greiðan aðgang að samfelldu tómsundastarfi og öðrum frístundum frá báðum heimilum. Ef samið er um skipta búsetu barns skulu foreldrar ákveða hjá hvoru þeirra barnið skuli eiga lögheimili og hjá hvoru þeirra barnið skuli eiga búsetuheimili hér á landi. Þetta gildir ekki um hjón sem

мають спільну опіку, після розлучення або розриву стосунків не можуть дійти згоди щодо місця проживання дитини в країні, який дитячий садок і школу вона відвідуватиме, які медичні послуги вона отримуватиме та в яких позашкільних заходах братиме участь, тоді це рішення прийматиме той із батьків, з ким дитина проживає на законних підставах. Якщо батьки мають спільну опіку, кожному з батьків потрібен дозвіл іншого батька на виїзд із країни разом із дитиною. Якщо домовитися про виїзд за кордон не вдається, можна звернутися до районного уповноваженого з проханням винести ухвалу про право виїзду за кордон із дитиною.

Якщо батьки не можуть домовитися щодо опіки або права доступу (права на відвідування), вони повинні пройти процес примирення, перш ніж вимагати ухвалення постанови або подати позов про опіку. Те саме стосується запитів на щоденні штрафи у зв'язку з порушенням права доступу. Районний уповноважений пропонує сторонам примирення, але вони також можуть вільно звертатися за послугами до інших фахівців із питань примирення та дітей.

Спільне проживання з дитиною/дітьми

Батьки, які мають спільну опіку над дитиною, але не живуть разом, можуть домовитися про спільне проживання з дитиною, щоб вона мала постійне місце проживання з обома батьками. Передумовами для переговорів про зміну місця проживання дитини є здатність батьків домовитися щодо питань, пов'язаних із доглядом та вихованням дитини, і що проживання з батьками буде організовано таким чином, що дитина зможе відвідувати одну школу або дитячий садок, мати вільний і зручний доступ до безперервного дозвілля та вільний час з обох помешкань. Якщо батьки погоджуються на зміну місця проживання дитини, вони мають вирішити, з ким із них дитина повинна мати законне місце проживання, а з ким із них дитина повинна мати місце проживання в Ісландії. Це не стосується подружніх пар, кожний із членів яких офіційно зареєстрований у власному помешканні. Після підтвердження магістратом угоди про спільне проживання будь-яка угода, ухвала, судове врегулювання або рішення, які існують щодо відвідування та утримання, скасовується.

Якщо один із батьків вважає, що умови спільного проживання з дитиною порушені, він може звернутися до магістрату, який підтвердить розірвання угоди. Угода про спільне проживання з дитиною також закінчується, коли один із батьків порушує справу проти іншого щодо опіки над дитиною або законного місця проживання. Угода про розподіл місця проживання дитини також закінчується, коли один із батьків виїжджає з країни. Після припинення дії угоди про розподіл місця проживання дитини її законне місце проживання залишається за тим із батьків, з яким дитина була зареєстрована за місцем проживання, якщо батьки не домовилися про інше.

skrá lögheimili hvort á sínum staðnum. Við staðfestingu sýslumanns á samningi um skipta búsetu fellur niður samningur, úrskurður, dóm-sátt eða dómur sem kann að liggja fyrir um umgengni og meðlag.

Forsjár- og lögheimilismál útkljáð fyrir dómi

Náist ekki samkomulag um forsjá eða lögheimili barns verður að höfða dómsmál. Æskilegt er að lögmaður sé fengin til að flytja málið. Dómarinn hefur hagsmuni barnsins að leiðarljósi þegar hann ákveður hvort foreldrið skuli hafa forsjána eða hvort forsjáin skuli vera sameiginleg. Meðal þess sem dómarinn skoðar eru tengsl barnsins við foreldra sína, hvort þeirra hafi séð meira um daglega umönnun þess, hvort þeirra sé líklegra til að virða rétt barnsins til umgengni við hitt foreldrið og hvort barnið, foreldrið eða aðrir á heimilinu hafi orðið eða verði fyrir ofbeldi eða eigi það á hættu.

Gjafsókn

Ef deilur vegna skilnaðar eða forsjár barna verða ekki leystar öðru-vísi en með dómi er rétt að kanna möguleika á gjafsókn í málinu. Í gjafsókn felst að kostnaður aðila í dómsmáli er greiddur úr ríkissjóði, ýmist að hluta eða öllu leyti. Gjafsókn nær þó aldrei til þess kostnaðar sem sá sem tapar málinu getur þurft að bera sé hann dæmdur til að greiða málskostnað gagnaðilans. Bæði sá sem höfðar mál og sá sem er stefnt geta sótt um gjafsókn en venjulega sér lögmaður hvors aðila um sig um umsókn til gjafsóknarnefndar. Nánari upplýsingar er að finna á vef Fjölmenningsseturs, www.mcc.is.

Врегулювання питань опіки та законного місця проживання в судовому порядку

У разі відсутності угоди про законне місце проживання або опіку над дитиною необхідно звернутися до суду. Бажано найняти адвоката для представлення справи в суді. Суддя приймає рішення про надання спільної або одноосібної опіки одному з батьків, керуючись інтересами дитини. Зокрема, суддя враховує стосунки дитини з кожним із батьків, який із батьків був більше залучений до догляду за дитиною, який із батьків із більшою ймовірністю буде поважати право дитини на доступ до іншого батька, а також ризик того, що дитина, батько або інші особи в помешканні будуть або перебували під загрозою застосування насильства.

Юридична допомога

Якщо питання про розлучення або опікунство не вдається вирішити будь-яким іншим способом, крім рішення суду, доцільно звернутися по юридичну допомогу. Юридична допомога передбачає, що судові витрати однієї або декількох сторін у справі частково або повністю сплачує Державне казначейство. Проте юридична допомога ніколи не покриває судові витрати, які сторона, яка програла справу, має сплатити протилежній стороні. Заяву про надання юридичної допомоги можуть подати як позивач, так і відповідач (зазвичай, заяву до комітету з надання юридичної допомоги розглядає адвокат кожної зі сторін).
Додаткова інформація: www.mcc.is.

Umgengnisréttur

Barn á rétt á umgengni við báða foreldra sína þótt þeir búi ekki saman. Best er fyrir barnið að foreldrar geri samkomulag um umgengni. Það þýðir að þeir ákveða saman hve oft og hve lengi barnið dvelji hjá því foreldri sem það býr ekki hjá. Ef ekki næst samkomulag um umgengni er hægt að óska eftir úrskurði sýslumanns að undangenginni sáttameðferð.

Sýslumaður ákveður umgengnisréttinn eftir aðstæðum hverju sinni.

Fari foreldri ekki eftir umgengnissamningi eða vilji breyta honum er haft samband við sýslumann. Þar er einnig hægt að fara fram á dagsektir ef samningi er ekki fylgt.

Meðlagsgreiðslur

Það foreldri sem barn á lögheimili hjá á rétt á greiðslu meðlags frá hinu foreldrinu, upp í framfærslukostnað, þar til barn nær 18 ára aldri. Við skilnað eða sambúðarslit er oftast gert samkomulag um meðlag og það staðfest af sýslumanni. Náist ekki samkomulag úrskurða sýslumenn eða dómstólar um meðlagsskyldu (ef forsjármál er rekið fyrir dómi). Ungmenni á aldrinum 18 til 20 ára getur farið fram framlag vegna menntunar. Sækja þarf sérstaklega um þær greiðslur til sýslumanns. Hafi foreldrar samið um skipta búsetu barns/a er gert ráð fyrir að þau séu sammála um hvor þeirra greiði einstaka kostnaðarliði eða hvernig þeir deili kostnaði vegna framfærslunnar. Þá er ekki unnt að óska staðfestingar á samningi um meðlag, krefjast úrskurðar um meðlag eða njóta milligöngu Tryggingastofnunar ríkisins um greiðslu meðlags.

Tryggingastofnun ríkisins sér um meðlagsgreiðslur og hefst þær þegar stofnunin hefur fengið eintak af meðlagsúrskurði eða skilnaðarleyfisbréfi frá sýslumanni. Í flestum tilfellum þarf fólk að koma skjölunum þangað sjálf. Tryggingastofnun er heimilt að greiða meðlagið fyrirfram til réttihafa samkvæmt sérstakri beiðni og Innheimtustofnun sveitarfélaga innheimtir það síðan frá meðlagsskylda foreldrinu.

Auk mánaðarlegs meðlags með barni skal meðlagsskyldt foreldri taka þátt í útgjöldum vegna skírnar barns, fermingar, sjúkdóms eða annarra sérstakra ástæðna.

Право доступу

Дитина має право доступу до обох батьків, навіть якщо вони не живуть разом. Для дитини краще, щоб батьки дійшли згоди щодо права доступу або відвідування, тобто як часто та як довго дитина повинна залишатися з одним із батьків, з яким вона не проживає. Якщо не вдається домовитися про право на відвідування, тоді після невеликого процесу примирення може знадобитися рішення районного уповноваженого.

Районний уповноважений визначає права на відвідування залежно від обставин кожного конкретного випадку.

Якщо один із батьків не дотримується угоди про право доступу або бажає її змінити, він може звернутися до районного уповноваженого з проханням про ухвалення рішення. Також можна пред'явити претензію щодо щоденних штрафів, якщо не дотримуються права на відвідування, визначені в угоді.

Виплата аліментів

Один із батьків, в помешканні якого офіційно зареєстровано дитину, має право на отримання аліментів від іншого з батьків для сплати витрат на проживання до досягнення дитиною 18 років. Після розлучення або припинення спільного проживання зазвичай укладається угода про аліменти, яку затверджує районний уповноважений. Але якщо не вдається досягнути угоди, районний уповноважений або суддя (якщо справа про опікувство вирішується в суді) може винести ухвалу про виплату аліментів.

Молоді люди віком від 18 до 20 років можуть звернутися до районного уповноваженого із заявою про внесок на освіту від одного з батьків, який раніше сплачував аліменти. Районний уповноважений приймає рішення щодо цих виплат після отримання заяв.

Якщо батьки домовилися про спільне проживання дитини/дітей, то це передбачає, що вони мали домовитися про те, хто з них буде оплачувати окремі статті витрат або як вони розподілятимуть витрати на проживання. У такому випадку неможливо вимагати підтвердження угоди про аліменти, вимагати рішення про аліменти або отримати допомогу від Управління соціального забезпечення для виплати аліментів.

Управління соціального забезпечення виступає як посередник для виплати аліментів на дитину. Для початку Адміністрація має отримати копію рішення про аліменти на дитину або дозволу на окреме проживання/розлучення від районного уповноваженого. У більшості випадків люди повинні надсилати ці документи самостійно.

Після запиту Управління соціального забезпечення може заздалегідь виплатити аліменти тому з батьків, в якого проживає дитина, а Центр

Sé meðlagsskylda foreldrið með mun hærri tekjur en hitt, er hægt að fara fram á aukið meðlag. Sýslumaður úrskurðar um meðlagið en foreldri þarf sjálft að innheimta það.

Ef foreldri neitar að greiða meðlag eða ef foreldrar eru ekki sammála um upphæð meðlagsins getur foreldrið sem barnið á lögheimili hjá, krafist þess að sýslumaður kveði upp úrskurð um meðlagsgreiðslur.

Á meðan deila foreldra um forsjá barns er óleyst getur það foreldri sem barnið dvelur hjá, óskað eftir að sýslumaður kveði upp bráðabirgðaúrskurð um meðlagsgreiðslur. Gildir hann þar til endanlegur meðlagsúrskurður er kveðinn upp.

Upplýsingar um meðlag og meðlagsgreiðslur má finna vef Innheimtustofnunar sveitarfélaga, www.medlag.is.

Barnabætur

Barnabætur eru greiðslur til foreldra sem eiga börn undir 18 ára aldri, og eru þær greiddar út fjórum sinnum á ári. Upphæð barnabóta miðast við tekjur. Barnabætur eru greiddar út árið sem barn verður 18 ára. Eftir skilnað eða sambúðarslit fær það foreldri sem barnið á lögheimili hjá barnabæturnar nema ef foreldrar hafa samið um skipta búsetu barns/a, ákvarðast barnabætur vegna barnsins til hvors foreldris í samræmi við fjölskyldustöðu hvors þeirra fyrir sig í árslok og aldur barns og takmarkast við helming af útreiknuðum barnabótum eftir að tekið hefur verið tillit til tekjuskerðingar miðað við framangreindar aðstæður hjá hvoru þeirra um sig. Þar til skilnaður liggur fyrir er fyrirkomulag greiðslna barnabóta óbreytt.

Ríkisborgarar EES-ríkja sem vinna hér á landi geta átt rétt á barnabótum vegna barna sem eru á þeirra framfæri og eru búsett í öðru EES-ríki. Sækja þarf sérstaklega um þær bætur. Upplýsingar um barnabætur og umsóknareyðublöð eru á vef Ríkisskattstjóra: www.rsk.is.

стягнення аліментів стягує плату з того з батьків, який сплачує аліменти.

Один із батьків, який щомісяця сплачує аліменти, робить спеціальні внески на витрати, пов'язані з хрещенням та конфірмацією, хворобою або іншими причинами.

Якщо один із батьків, який сплачує аліменти, має набагато більший дохід, ніж інший із батьків, тоді можна вимагати збільшення суми аліментів. Районний уповноважений приймає рішення про збільшення суми аліментів, але той із батьків, в якого проживає дитина, повинен стягнути їх з того з батьків, який сплачує аліменти.

Якщо один із батьків відмовляється сплачувати аліменти або батьки не дійшли згоди щодо розміру аліментів, той із батьків, в помешканні якого офіційно зареєстровано дитину, може звернутися до районного уповноваженого з питань виплати аліментів.

Поки суперечку між батьками щодо опіки над дитиною не вирішено, той із батьків, з яким проживає дитина, може звернутися до районного уповноваженого з питань виплати аліментів щодо проміжної ухвали. Ця ухвала діятиме до прийняття остаточного рішення.

Інформацію про аліменти та їх виплату див. на вебсайті Центру стягнення аліментів: www.medlag.is.

Виплати на дітей

Виплати на дітей — це виплати батькам із дітьми до 18 років, які здійснюються чотири рази на рік. Виплати на дітей здійснюються у співвідношенні до доходу батьків. Виплати на дітей здійснюються до кінця року, в якому дитині виповнюється 18 років. Після розлучення або припинення спільного проживання один із батьків, в помешканні якого офіційно зареєстровано дитину, отримує виплати на дитину, за винятком випадків, коли батьки погодилися розділити місце проживання дитини/дітей. При цьому розмір виплати на дитину кожному з батьків визначається індивідуально відповідно до сімейного стану кожного з них на кінець року й віку дитини та обмежується половиною розрахованого розміру виплати на дитину після врахування зменшення доходу, виходячи з вищезазначених обставин для кожного з них. Виплати на дітей залишаються незмінними до завершення процесу розлучення.

Громадяни ЄЄЗ, які працюють в Ісландії, можуть мати право на виплати на дітей, які перебувають на їхньому утриманні та проживають в іншій країні ЄЄЗ. Ці виплати мають застосовуватися виключно за призначенням. Інформація про виплати на дітей та форми заяв доступні на вебсайті Голови податкової служби: www.rsk.is.

Fjárhagsaðstoð

Ef þú getur ekki séð fyrir þér eða fjölskyldu þinni, getur þú leitað aðstoðar hjá félagsþjónustu þíns sveitarfélags. Þú getur einnig óskað eftir fjárhagsaðstoð vegna tímabundinna erfiðleika, s.s. skilnaðar eða atvinnuleysis, ef þú átt ekki rétt á atvinnuleysisbótum.

Tímabundin fjárhagsaðstoð hefur ekki áhrif á framlengingu dvalarleyfis.

Húsaleigubætur

Einstaklingar sem leigja húsnaði geta sótt um húsaleigubætur hjá félagsþjónustu sveitarfélaga. Réttur til húsaleigubóta fer eftir leigu-upphæð, tekjum og fjölskyldustærð. Nánari upplýsingar má finna á www.husbot.is.

Atvinnuleysisbætur

Ef þú missir atvinnuna gætir þú átt rétt á atvinnuleysisbótum og ættir að leita til Vinnumálastofnunar. Nánari upplýsingar er að finna á vef Vinnumálastofnunar, vmst.is.

Dvalarleyfi

Ef búseta þín á Íslandi byggir á hjónabandi eða sambúð breytast forsendur skráningar þinnar í landið eða leyfis til dvalar ef þú skilur eða slítur sambúð. Því er nauðsynlegt fyrir þig að afla þér nánari upplýsinga hjá Mannréttindaskrifstofu Íslands, Kvinnaráðgjöfinni, Fjölmenningarsetri, Þjóðskrá, eða Útlendingastofnun.

Réttur til dvalar á Íslandi við skilnað og sambúðarslit fer eftir því frá hvaða landi viðkomandi er. Einstaklingur frá Norðurlöndunum og ríkjum innan EES eða EFTA þurfa ekki dvalarleyfi og geta dvalið hér áfram þrátt fyrir skilnað ef önnur skilyrði fyrir dvöl þeirra eru uppfyllt. Skilji einstaklingur sem ekki er EES- eða EFTA-borgari við maka sem er EES- eða EFTA-borgari (ekki íslenskur ríkisborgari) þarf viðkomandi að sækja um dvalarleyfi.

Фінансова допомога

Якщо ви не можете забезпечити себе або свою сім'ю, зверніться по допомогу до соціальних служб у вашому муніципалітеті. Ви також можете звернутися по фінансову допомогу через тимчасові труднощі, зокрема через розлучення або безробіття, якщо ви не маєте права на допомогу по безробіттю.

Тимчасова фінансова допомога не впливає на продовження дозволу на проживання.

Пільги на житло

Особи, які орендують житло (орендарі), можуть подати заявку на отримання пільг на житло від Фонду фінансування житла (<https://www.husbot.is>). Надання пільг на житло залежить від суми орендної плати, доходу та розміру сім'ї. Додаткову інформацію щодо пільг на житло див. на сайті <https://www.husbot.is>.

У муніципальній соціальній службі за місцем проживання також можна звернутися по спеціальну допомогу на житло для малозабезпечених осіб або сімей.

Допомога по безробіттю

У разі втрати роботи ви можете мати право на отримання допомоги по безробіттю від Управління праці. Додаткову інформацію див. на вебсайті Управління праці: www.vmsi.is.

Дозвіл на проживання

Якщо підставою для вашого проживання в Ісландії є дозвіл на возз'єднання сім'ї, і ви розлучаєтесь або припиняєте спільне проживання, тоді умови для реєстрації в країні або дозволу на проживання для вас змінюються. Тому вам необхідно звернутися за детальною інформацією до Ісландського центру захисту прав людини, Жіночого консультативного центру, Мультикультурного інформаційного центру, Національного реєстру або Управління в справах імміграції.

Право залишатися в Ісландії після розлучення або припинення спільного проживання залежить від вашого громадянства. Особи з країн Північної Європи та країн ЄЕЗ або ЄАВТ не потребують дозволів на проживання та можуть залишатися в країні, якщо виконуються інші умови їхнього перебування. Якщо особа, яка не є громадянином ЄЕЗ або країни ЄАВТ, розлучається або припиняє спільне проживання зі своїм чоловіком (дружиною) з ЄЕЗ або ЄАВТ (який не є громадянином Ісландії), вона не має подати заяву на отримання дозволу на проживання, якщо шлюб або

Litið er til margra þátta áður en ákvörðun um dvalarleyfi er tekin. Meðal annars er lengd hjúskapar eða sambúðar skoðuð, tengsl við landið og dvalartími þar. Eigi umsækjandi barn hér á landi sem stundar nám getur það skipt máli. Einnig er horft til þess hvort umsækjandi taki þátt í félagsstarfi, eigi hér nána ættingja o.s.frv. Verði fráskildar konur fyrir aðkasti eða ofsóknum í heimalandi umsækjanda er tekið tillit til þess þegar það á við. Fleiri atriði geta haft áhrif en hvert tilvik er skoðað fyrir sig.

Slíti ríkisborgari landa Afríku, Norður- eða Suður-Ameríku, Asíu, Ástralíu og Eyjaálfu eða Evrópulanda utan EES eða EFTA hjúskap eða sambúð vegna þess að hann eða barn hans hafi sætt misnotkun eða ofbeldi í sambandinu er undanþáguheimild í Útlendingalögum til að veita viðkomandi dvalarleyfi vegna sérstakra tengsla við landið, að uppfylltum ákveðnum skilyrðum, eða til að halda dvalarrétti ef viðkomandi er maki EES-borgara (annarra en íslenskra ríkisborgara). Til að hægt sé að sýna fram á að ofbeldi hafi átt sér stað er afar brýnt að leitað sé til lög-reglu, bráðamóttöku eða heilsugæslulæknis sem skrá öll tilvik hjá sér. Einnig er hægt að kalla til vitni og mikilvægt er að varðveita öll sönnunargögn sem máli skipta, t.d. tölvupósta eða sms.

Til eru sérstök dvalarleyfi sem eru dvalarleyfi fyrir brotþola mansals. Í slíkum tilvikum veitir Útlendingastofnun einstaklingi sem grunur leikur á að sé brotþoli mansals, dvalarleyfi í níu mánuði. Lögreglu ber að veita Útlendingastofnun aðstoð við rannsókn málsins, t.d. við mat á aðstæðum viðkomandi. Þegar sérstaklega stendur á er Útlendingastofnun heimilt að veita brotþola mansals endurnýjanlegt dvalarleyfi til eins árs teljist það nauðsynlegt vegna persónulegra aðstæðna viðkomandi eða vegna samvinnu viðkomandi við yfirvöld í tengslum við rannsókn og meðferð sakamáls. Brotþolum mansals er tryggt ýmiss konar aðstoð og ráðgjöf.

спільне проживання тривали не менш ніж три роки, з яких один рік вони проживали в Ісландії.

Перед прийняттям рішення про дозвіл на проживання враховується багато аспектів, зокрема тривалість шлюбу або спільного проживання, а також тривалість проживання заявників у країні та їхні зв'язки з нею. Якщо заявник має дитину, яка відвідує школу в Ісландії, це також має велике значення. Також важливо, чи бере заявник участь у громадській діяльності, чи має близьких родичів у країні тощо. Якщо розлучені жінки зазнають жорстокого поводження або переслідувань у країні походження заявників, це також враховується. Є й інші важливі питання, але кожен випадок розглядається окремо.

Якщо громадяни країн Африки, Північної або Південної Америки, Азії, Австралії та Океанії або Європи, яка не є членом ЄЗ/ЄАВТ, розлучаються або припиняють спільне проживання через те, що вони або їхня дитина/ діти зазнали жорстокого поводження чи насильства з боку партнера, Закон про іноземців дозволяє зробити виняток для продовження дозволу на возз'єднання сім'ї. Для підтвердження фактів насильства вкрай важливо звернутися до поліції, відділення невідкладної допомоги або лікаря, оскільки всі інциденти реєструються. Також можна викликати свідків, при цьому важливо зберегти всі докази, що стосуються справи, наприклад електронні листи чи текстові повідомлення, які містять погрози.

Одним із видів дозволу на проживання є дозвіл для жертв торгівлі людьми. У таких випадках Управління в справах імміграції видає дев'ятимісячний дозвіл на проживання іноземцю, який вважається жертвою торгівлі людьми. Поліція повинна сприяти Управлінню в справах імміграції в проведенні розслідування, зокрема в питаннях оцінки обставин, у яких опинилася особа. У разі застосування особливих обставин Управління може надати потерпілій особі поновлюваний дозвіл на проживання на один рік, якщо це вважається необхідним через особисті обставини потерпілої особи або через її співпрацю з відповідними органами в ході розслідування кримінальної справи. Жертвам торгівлі людьми гарантується надання допомоги та консультування.

Nánari upplýsingar

Kvennaathvarf

www.kvennaathvarf.is

561 1205 (Reykjavík, opið allan sólarhringinn)

561-1206 (Akureyri, opið allan sólarhringinn)

Athvarf í Reykjavík og á Akureyri fyrir konur og börn sem flýja að heiman vegna andlegs eða líkamlegs ofbeldis eiginmanns, sambýlismanns, maka eða annarra heimilismanna. Einnig fyrir konur sem hafa orðið fyrir nauðgun eða eru brotaþolar mansals.

Stígamót

www.stigamot.is

562 6868

Laugavegur 170

Ráðgjafarmiðstöð fyrir brotaþola kynferðisofbeldis og upplýsingamiðstöð um kynferðisofbeldi.

Aflið

www.aflidak.is

461 5959

Aðalstræti 14, Akureyri

Ráðgjafarmiðstöð fyrir brotaþola kynferðisofbeldis og/eða heimilisofbeldis

Bjarkarhlíð

www.bjarkarhlid.is

553 3000

Við Bústaðarveg, við hlið Bústaðakirkju

Miðstöð fyrir brotaþola ofbeldis.

Bjarmahlíð

www.bjarmahlid.is

551 2520

Aðalstræti 14, Akureyri

Miðstöð fyrir brotaþola ofbeldis.

Sigurhæðir

www.sigurhaedir.is

843 5566

Þórsmörk 7, Selfoss

Miðstöð fyrir brotaþola ofbeldis.

Додаткова інформація

Жіночий прихисток

www.kvennaathvarf.is

561-1205 (Рейк'явік, працює цілодобово).

561-1206 (Акурейрі, працює цілодобово).

Прихисток для жінок і дітей, які йдуть із дому через психологічне або фізичне насильство з боку чоловіка, співмешканця або інших мешканців домогосподарства, а також для жертв торгівлі людьми та жінок, яких було зґвалтовано.

Stígamót

www.stigamot.is

562 6868

Laugavegur 170

Освітньо-консультаційний центр для постраждалих від сексуального насильства та жорстокого поводження, а також інформаційний центр із питань сексуального насильства.

Aflið

www.aflidak.is

461 5959

Консультаційний центр для жертв сексуального та (або) домашнього насильства.

Bjarkarhlíð

www.bjarmahlid.is

553 3000

Bústaðavegur, церква Bústaðir

Центр для жертв насильства.

Bjarmahlíð

www.bjarmahlid.is

551 2520

Aðalstræti 14 Akureyri (Акурейрі)

Центр для жертв насильства.

Sigurhæðir

www.sigurhaedir.is

551 2520

Þórsmörk 7, Selfoss (Селфосс)

Центр для жертв насильства.

Kvennaráðgjöfin

www.kvennaradgjofin.is

551 1550

Túngötu 14

Ókeypis félags- og lögfræðiráðgjöf fyrir konur. Opíð á fimmtudögum 14-16 og á þriðjudagskvöldum 20-22.

Mannréttindaskrifstofa Íslands

www.humanrights.is

552 2720

Túngötu 14

Ókeypis lögfræðiráðgjöf fyrir innflytjendur. Ef þörf er á túlki greiðir skrifstofan þann kostnað en óska þarf eftir þjónustu túlks um leið og viðtal er pantað. Ráðgjöfin er opin á þriðjudögum 10-16 og föstudögum 9-15.

Heimilisfriður

www.heimilisfridur.is

555 3020

Höfðabakka 9

Sérhæft meðferðaráráðgjöf fyrir fólk sem beitir ofbeldi. Í boði er bæði einstaklingsmeðferð og hópmeðferð hjá sálfræðingum.

Útlendingastofnun

www.utl.is

444 0900

Dalvegi 18

Stofnun sem veitir upplýsingar um dvalarleyfi, skilyrði fyrir veitingu þeirra og ýmis önnur réttindi.

Fjölmenningarsetur

www.mcc.is

450 3090

Árnagötu 2-4, Ísafirði

Fjölmenningarsetur veitir upplýsingar fyrir innflytjendur um réttindi þeirra og skyldur er varðar flutning til Íslands og búsetu á Íslandi.

Жіночий консультаційний центр

www.kvennaradgjofin.is

551-1500

Túngata 14

Безкоштовна соціальна робота та юридичні консультації для жінок.

Працює щовівторка з 20:00 до 22:00 та щочетверга з 14:00 до 16:00.

Ісландський центр захисту прав людини

www.humanrights.is

552 2720

Túngata 14

Безкоштовні юридичні консультації для іммігрантів. Центр безкоштовно надає послуги перекладача. Запит на переклад необхідно зробити під час запису на прийом. Консультації проводяться у вівторок з 10:00 до 16:00 та п'ятницю з 9:00 до 15:00.

Мир у сім'ї

www.heimilisfridur.is

555 3020

Höfðabakki 9

Спеціалізована програма терапії для осіб, які вдаються до домашнього насильства. Проводяться як індивідуальні, так і групові сеанси психотерапії.

Управління в справах імміграції

www.utl.is

444 0900

Dalvegur 18

Управління надає інформацію про види й вимоги щодо дозволу на проживання та інших прав.

Мультикультурний інформаційний центр

mcc.is

450-3090

Árnagata 2-4, Ísafjörður

Мультикультурний інформаційний центр надає інформацію для іммігрантів про їхні права та обов'язки, пов'язані з переїздом та проживанням в Ісландії.

Jafnréttisstofa

www.jafnretti.is

Stofnun sem veitir upplýsingar um jafnrétti og mismunun.

Stjórnarráðið

www.stjornarradid.is/verkefni/utlendingar/

Hér er hægt er finna ýmsar upplýsingar um innflytjendur og innflytjendamál.

Ríkisskattstjóri

rsk.is

442 1000

Ríkisskattstjóri veitir upplýsingar um skattamál, barnabætur, vaxtabætur, persónuafslátt og framtalseyðublöð á nokkrum tungumálum (ensku, dönsku, finnsku, norsku, sænsku, frönsku, spænsku, þýsku, pólsku og rússnesku).

Símar neyðarmóttöku í Fossvogi:

543 1000 – aðalskiptiborð Landspítala • 543 2000 – afgreiðsla bráðadeildar í Fossvogi • 543 2094 – Neyðarmóttakan á dagvinnutíma (neydarmottaka@lsh.is) Áfallamiðstöð LSH.

Sími neyðarmóttöku á Akureyri: 463 0800

Einnig veita félagsþjónustur sveitarfélaganna ýmsa ráðgjöf og aðstoð.

Neyðarsími lögreglu er 112

Управління з питань рівності

www.jafnretti.is

Управління надає різну інформацію стосовно рівності та дискримінації.

Урядові установи Ісландії

www.stjornarradid.is/verkefni/utlendingar/

Надає різноманітну інформацію про іммігрантів та проблеми, з якими вони стикаються.

Голова податкової служби

www.rsk.is

442 1000

Надає інформацію щодо питань оподаткування, виплат на дітей, пільг на приватне житло, індивідуальних податкових пільг і податкових форм кількома мовами (англійською, данською, фінською, норвезькою, шведською, французькою, іспанською, німецькою, польською та російською).

Телефони відділення невідкладної допомоги для потерпілих від зґвалтувань у Фоссвогурі:

543 1000 — головний комутатор Landspítalinn, 543 2000 — відділення невідкладної допомоги в Фоссвогурі, 543 2094 — відділення невідкладної допомоги для потерпілих від зґвалтувань у робочий час (neydarmottaka@lsh.is) — кризовий центр LSH.

Телефон відділення невідкладної допомоги для потерпілих від зґвалтувань в Акурейрі: 463 0800

Соціальні служби в усіх муніципалітетах також проводять різні консультації та надають допомогу.

Номер телефону поліції для екстреного виклику: 112

Þegar konur af erlendum uppruna leita sér aðstoðar á Íslandi kemur oft í ljós að íslenskir makar þeirra hafa beitt þær ýmsum blekkingum til að hafa vald yfir þeim og misnota þær. Hér á eftir fylgja nokkur dæmi um blekkingar sem konur hafa verið beittar og fram komu í viðtölum við þær:

Eiga konur á Íslandi að hlýða mönnum sínum skilyrðislaust?

Svar: Nei, það er ekki rétt. Konur og karlar eru jöfn, hvorugt ræður yfir hinu.

Á kona að afhenda maka launin sín?

Svar: Nei, það er ekki rétt. Þú átt launin þín en átt að leggja hluta þeirra til heimilisins og það á maki þinn líka að gera. Það fer síðan eftir launum beggja, efnum og aðstæðum hversu stór hluti launanna fer í heimilisrekstur.

Er rétt að við skilnað fái faðirinn forsjá barnanna?

Svar: Nei, það er ekki rétt. Meginreglan við skilnað er sameiginleg forsjá og ef ágreiningur er um lausn er dæmt í málinu. Það fer eftir atvikum málsins hver niðurstaðan verður.

Er það siður á Íslandi að konur gangi um naktar eða á nærfötunum innanhúss, líka þegar vinir mannsins koma í heimsókn?

Svar: Nei, það er ekki rétt. Konur klæðast því sem þær vilja, bæði innanhúss eða utandyra.

Er það siður á Íslandi að konur sofi hjá vinum maka síns?

Svar: Nei, það er ekki rétt. Þú ræður yfir líkama þínum, ekki maki þinn.

Á maki rétt á kynlífi hvenær sem er, hvernig sem aðstæður eru?

Svar: Nei, það er ekki rétt. Enginn á rétt á kynlífi með þér, þú þarft ekki að stunda kynlíf nema þú viljir það sjálf.

Maki minn hefur neytt mig í vændi, fer ég í fangelsi og/eða verð ég rekin úr landi ef það kemst upp?

Svar: Nei. Að vera í vændi er ekki refsivert en það er refsivert að kaupa og hafa milligöngu um vændi. Þér yrði því aldrei refsað heldur maka þínum og þeim sem keyptu vændið. Þú þarft heldur ekki að óttast að þér verði vísað úr landi vegna þessa.

Ваші права

Важлива інформація для іммігрантів в Ісландії

Коли жінки іноземного походження, які проживають в Ісландії, звертаються по допомогу, часто виявляється, що їхні чоловіки їх дурять, щоб контролювати та використовувати їх, а також ображати. Нижче наведено кілька прикладів такого обману, які було викрито під час співбесіди

Чи повинні жінки в Ісландії беззастережно коритися своїм чоловікам?

Відповідь: Ні, це невірно. Жінки та чоловіки рівні, жоден не має права контролювати іншого.

Чи повинна жінка віддавати всю свою зарплату чоловіку?

Відповідь: Ні, це невірно. Ваша зарплата належить лише вам, але ви повинні віддавати її частину на домогосподарство, як і ваш чоловік. Наскільки велика частка йде на утримання домогосподарства, залежить від заробітної плати, коштів і обставин обох осіб.

Чи правда, що після розлучення батько отримує опіку над дітьми?

Відповідь: Ні, це невірно. Основним правилом при розлученні є спільна опіка. У разі виникнення суперечки в справі виноситься судове рішення. Результат залежить від суті кожного випадку.

Чи прийнято в Ісландії, щоб жінки ходили по дому оголеними або в нижній білизні? Навіть коли в гості до чоловіка приїжджають його друзі?

Відповідь: Ні, це невірно. Жінки носять те, що хочуть, як удома, так і поза ним.

Чи прийнято в Ісландії, щоб жінка займалася сексом із друзями свого чоловіка?

Відповідь: Ні, це невірно. Лише ви маєте право на власне тіло, а не ваш чоловік.

Чи має чоловік право на секс будь-коли та незалежно від обставин?

Відповідь: Ні, це невірно. Ніхто не має права займатися з вами сексом, якщо ви самі цього не бажаєте.

Мій чоловік примушував мене займатися проституцією. Чи потраплю я до в'язниці та (або) чи депортують мене, якщо про це стане відомо?

Відповідь: Ні, саму жінку не можуть покарати за зайняття проституцією, проте закон передбачає покарання за купівлю проституції та сприяння їй. Вас ніколи не покарають за проституцію, а вашого чоловіка й тих, хто платив за проституцію, — так. Тому вам не потрібно боятися депортації.